

Vec C-869/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

28. november 2019

Vnútroštátny súd:

Tribunal Supremo

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

27. november 2019

Navrhovateľka v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

L

Odporkyňa v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Banco de Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria, S.A.U.

[omissis] [označenie sporu a vnútroštátneho súdu]

TRIBUNAL SUPREMO (NAJVYŠŠÍ SÚD, ŠPANIELSKO)

Občianskoprávny senát

[omissis] [označenie členov vnútroštátneho súdu]

V Madride 27. novembra 2019.

[omissis] [označenie sudcu spravodajcu]

SKUTKOVÝ STAV

JEDINÝ BOD. *Spor vo veci samej, v ktorom sa podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania*

1. Pani L podala kasačný opravný prostriedok proti rozsudku 19/2017 z 13. januára, ktorý vydal prvý senát Audiencia Provincial de Valladolid (Provinčný súd vo Valladolid, Španielsko) [omissis].
2. [omissis] Vnútroštátny súd zvážil, či je opodstatnené podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore Európskej únie, a preto vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k opodstatnenosti podania takého návrhu.
3. Spotrebiteľka, ktorá podala žalobu, tvrdila, že je opodstatnené podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, zatiaľ čo žalovaná finančná inštitúcia s tým nesúhlasila, lebo sa domnieva, že „právo Únie vnútroštátnemu súdu nemôže ukladať povinnosť neuplatniť vnútroštátne procesné normy“, ako sú normy, ktoré vyžadujú, aby súdne rozhodnutia boli v súlade s návrhmi účastníkov konania.
4. Účastníkmi konania vo veci samej sú pani L ako žalobkyňa [omissis] a Banco de Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria, S.A.U., ako žalovaná [omissis].

PRÁVNY STAV

PO PRVÉ. *Zhrnutie doterajšieho priebehu konania*

1. Dňa 22. marca 2006 finančná inštitúcia Banco de Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria, S.A.U. (ďalej len „Banco Ceiss“), poskytla pani L (ďalej len „žalobkyňa“ alebo „spotrebiteľka“) hypotekárny úver na kúpu nehnuteľnosti určenej na jej trvalé bývanie vo výške 120 000 eur. Dlžníčka ho mala splatiť za 30 rokov formou 360 mesačných splátok. Súčasťou zmluvy boli všeobecné podmienky, ktoré vopred vypracovala Banco Ceiss.

2. Úroková sadzba úveru bola prvý rok 3,350 % ročne. Po uplynutí prvého roka bola stanovená pohyblivá úroková sadzba, ktorú tvorila ročná sadzba Euribor zvýšená o 0,52 %. Zmluva však obsahovala podmienku, ktorá stanovovala, že úroková sadzba úveru nikdy neklesne pod 3 % ročne („podmienka stanovujúca minimálnu úrokovú sadzbu“). Keď sadzba Euribor v roku 2009 podstatne klesla, táto podmienka bránila tomu, aby úroková sadzba úveru klesla pod 3 % ročne.
3. Spotrebiteľka podala v januári 2016 žalobu proti banke, v ktorej navrhla, aby súd vyhlásil „podmienku stanovujúcu minimálnu úrokovú sadzbu“ za neplatnú, lebo je nekalá z dôvodu, že je netransparentná, keďže banka náležite neinformovala spotrebiteľku o existencii takej podmienky a jej význame v štruktúre zmluvy.
4. Okrem vyhlásenia „podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu“ za neplatnú sa dlžníčka domáhala, aby jej banka vrátila všetky sumy neoprávnene vybraté na základe uvedenej podmienky. Subsidiárne navrhla, aby súd v prípade, ak jej neprizná nárok na úplné vrátenie, uložil banke povinnosť vrátiť jej sumy vybraté od 9. mája 2013.
5. Banco Ceiss vyjadrila nesúhlas so žalobou vyjadrením, ktoré podala 4. marca 2016. Tvrdila, že „podmienka stanovujúca minimálnu úrokovú sadzbu“ nie je nekalá, lebo dlžníčka bola informovaná o jej zahrnutí do zmluvy.
6. Juzgado de Primera Instancia (súd prvého stupňa) vydal rozsudok 6. júna 2016. V tomto rozsudku určil, že „podmienka stanovujúca minimálnu úrokovú sadzbu“ je nekalá, lebo je netransparentná. Uložil však spoločnosti Banco Ceiss len povinnosť vrátiť dlžníčke sumy vybraté na základe uvedenej podmienky od 9. mája 2013 s úrokmi, lebo uplatnil judikatúru stanovenú v rozsudku prvého senátu Tribunal Supremo (Najvyšší súd) 241/2013 z 9. mája. Zaviazal tiež spoločnosť Banco Ceiss na náhradu trov konania.
7. Banco Ceiss napadla prvostupňový rozsudok odvolaním podaným 14. júla 2016. Vo svojom odvolaní napadla bod výroku, ktorým bola zviazaná na náhradu trov konania, lebo sa domnievala, že žalobe sa nevyhovelo v plnom rozsahu, ale čiastočne. Dlžníčka vyjadrila nesúhlas s odvolaním vo vyjadrení, ktoré podala 20. júla 2016.
8. Skôr než Audiencia Provincial (Provinčný súd) vydal rozsudok, ktorým rozhodol o odvolaní, Súdny dvor Európskej únie vydal rozsudok z 21. decembra 2016 v spojených veciach C-154/15, C-307/15 a C-308/15 (ECLI:EU:C:2016:980). Vo výroku tohto rozsudku Súdny dvor rozhodol, že článok 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS bráni vnútroštátnej judikatúre, ktorá časovo obmedzuje reštitučné účinky súvisiace so súdnym určením nekalej povahy podmienky len na sumy, ktoré boli zaplatené po vyhlásení súdneho rozhodnutia, ktorým bola určená táto nekalá povaha. Vnútroštátna judikatúra, na ktorú poukazuje Súdny dvor, je obsiahnutá v rozsudku prvého senátu Tribunal Supremo (Najvyšší súd) 241/2013 z 9. mája.

9. Audiencia Provincial (Provinčný súd) vydal rozsudok, ktorým rozhodol o odvolaní, neskôr, konkrétne 13. januára 2017. Vyhovel odvolaniu, lebo sa domnieval, že žalobe sa vyhovel čiastočne, a zrušil bod výroku rozsudku prvostupňového súdu, ktorým bola Banco Ceiss zaviazaná na náhradu trov konania.

10. Audiencia Provincial (Provinčný súd) vo svojom rozsudku vôbec nespomenul rozsudok Súdneho dvora z 21. decembra 2016 a nezmenil bod výroku rozsudku prvostupňového súdu týkajúci sa reštitučných účinkov súvisiacich s neplatnosťou nekalej „podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu“, lebo nebol napadnutý odvolaním.

11. Dlžníčka podala proti rozsudku Audiencia Provincial (Provinčný súd) kasačný opravný prostriedok na Tribunal Supremo (Najvyšší súd). V tomto opravnom prostriedku uvádza, že napadnutý rozsudok vzhľadom na to, že v ňom nebola uplatnená judikatúra stanovená v rozsudku Súdneho dvora z 21. decembra 2016 a nebolo *ex offo* nariadené úplné vrátenie súm zaplatených na základe „podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu“, porušuje okrem iného článok 1303 španielskeho Código Civil (Občiansky zákonník) (ktorý upravuje reštitučné účinky súvisiace s neplatnosťou záväzkov a zmlúv) v spojení s článkom 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS, ktorá stanovuje, že nekalé podmienky nie sú záväzné pre spotrebiteľov.

12. Banka, ktorá je odporkyňou v konaní o kasačnom opravnom prostriedku, vyjadrila nesúhlas s týmto opravným prostriedkom. Uviedla, že návrh spotrebiteľky odporuje zásade koherentnosti, lebo spotrebiteľka nepodala odvolanie proti prvostupňovému rozsudku, ktorým by napadla časové obmedzenie reštitučných účinkov neplatnosti predmetnej podmienky, a preto nebolo opodstatnené, aby Audiencia Provincial (Provinčný súd) nariadil, aby vrátenie súvisiace s vyhlásením tejto podmienky za nekalú bolo úplné.

PO DRUHÉ. Právo Európskej únie

1. Ustanovením práva Európskej únie, ktorého výklad vyvoláva pochybnosti, pokiaľ ide o účinky vyhlásenia „podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu“ za nekalú, je článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorý stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

2. Súdny dvor Európskej únie vo výroku rozsudku z 21. decembra 2016, spojené veci C-154/15, C-307/15 a C-308/15 (ECLI:EU:C:2016:980), rozhodol:

„Článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej judikatúre, ktorá časovo obmedzuje reštitučné účinky súvisiace so súdnym určením nekalej povahy podmienky v zmysle článku 3 ods. 1 tejto smernice, ktorú obsahuje spotrebiteľská zmluva uzavretá s predajcom alebo obchodníkom, len na sumy, ktoré boli neoprávnene zaplatené podľa tejto podmienky po vyhlásení súdneho rozhodnutia, ktorým bola určená táto nekalá povaha.“

PO TRETIE. *Vnútroštátny právny rámec, do ktorého spadá spor vo veci samej*

1. Článok 1303 španielskeho Código Civil (Občiansky zákonník) stanovuje reštitučnú povinnosť ako dôsledok vyhlásenia záväzku za neplatný, pričom je v ňom uvedené:

„Ak je určitý záväzok vyhlásený za neplatný, zmluvné strany si musia navzájom vrátiť veci, ktoré boli predmetom zmluvy, s ich prírastkami a cenu s úrokmi, s výnimkou prípadov stanovených v nasledujúcich článkoch.“

2. Tribunal Supremo (Najvyšší súd) rozsudkom 241/2013 z 9. mája (ECLI:ES:TS:2013:1916) vyhlásil za neplatné „podmienky stanovujúce minimálnu úrokovú sadzbu“ obsiahnuté vo všeobecných podmienkach určitých zmlúv, ktoré so spotrebiteľmi uzavreli banky žalované v hromadnej žalobe, lebo boli netransparentné, ale časovo obmedzil reštitučné účinky tejto neplatnosti, keďže rozhodol, že tieto účinky sa nebudú týkať platieb uskutočnených pred dňom uverejnenia rozsudku. Táto judikatúra bola potvrdená vo viacerých neskorších rozsudkoch.

3. Súdny dvor v rozsudku z 21. decembra 2016 rozhodol, že časové obmedzenie účinkov vrátenia stanovené v uvedenej judikatúre odporuje článku 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS. Prvý senát Tribunal Supremo (Najvyšší súd) počnúc svojím rozsudkom 123/2017 z 24. februára zmenil svoju judikatúru a prispôbil ju judikatúre obsiahnutej v uvedenom rozsudku Súdneho dvora.

4. Keď Súdny dvor Európskej únie vydal tento rozsudok, španielske sudy prejednávali desaťtisíce súdnych sporov týkajúcich sa neplatnosti nekalých podmienok, väčšina ktorých sa týkala „podmienok stanovujúcich minimálnu úrokovú sadzbu“, pričom niektoré sa prejednávali ešte v prvom stupni a iné už v odvolacom konaní alebo v konaní o kasačnom opravnom prostriedku. V mnohých z týchto sporov spotrebiteľia v žalobe v prvom rade alebo subsidiárne navrhovali, aby bolo vrátenie neoprávnene zaplatených súm obmedzené na sumy zaplatené po 9. máji 2013. Tento návrh bol založený na judikatúre stanovenej v rozsudku prvého senátu Tribunal Supremo (Najvyšší súd) 241/2013 z 9. mája, lebo ešte nebol vydaný rozsudok Súdneho dvora z 21. decembra 2016.

5. Tak to bolo aj v prípade žaloby podanej v tomto spore spotrebiteľkou, ktorá sa domáhala časovo obmedzeného vrátenia subsidiárne popri úplnom vrátení. Spotrebiteľka sa neodvolala proti prvostupňovému rozsudku, ktorým bol

zamietnutý jej hlavný návrh a ktorým sa vyhovel len jej subsidiárnemu návrhu, a to v čase, keď ešte nebol vydaný rozsudok Súdneho dvora z 21. decembra 2016 a rozsudok prvostupňového súdu bol v súlade s vnútroštátnou judikatúrou. Odvolanie podala len žalovaná banka, ktorá navrhla zrušiť bod výroku rozsudku, ktorým bola zaviazaná na náhradu trov konania.

6. V iných prípadoch sa spotrebitelia v žalobe domáhali úplného vrátenia neoprávnene zaplatených platieb, ale nepodali odvolanie proti rozsudku, ktorým predmetná podmienka síce bola vyhlásená za neplatnú, no vrátenie bolo časovo obmedzené na sumy zaplatené na základe tejto podmienky z dôvodu existencie vnútroštátnej judikatúry založenej na rozsudku prvého senátu Tribunal Supremo (Najvyšší súd) 241/2013 z 9. mája, ktorým bolo vrátenie obmedzené na sumy zaplatené po tomto dátume, takže odvolanie podala len žalovaná banka.

7. V sporoch, v ktorých nastali tieto okolnosti, často vznikla otázka, či spotrebitelia môžu po podaní žaloby alebo nepodaní odvolania proti prvostupňovému rozsudku, ktorým boli obmedzené reštitučné účinky „podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu“, zosúladiť svoj návrh s rozsudkom Súdneho dvora z 21. decembra 2016 a domáhať sa úplného vrátenia neoprávnene zaplatených súm.

8. Tiež vznikla otázka, či – aj napriek tomu, že spotrebiteľ sa neodvolal proti rozsudku, ktorým boli časovo obmedzené reštitučné účinky súvisiace s určením nekalej povahy, lebo ešte nebol vydaný uvedený rozsudok Súdneho dvora, a odvolanie podala len finančná inštitúcia – súd, ktorý po vydaní uvedeného rozsudku Súdneho dvora rozhoduje o odvolaní, by mal – dokonca *ex officio* – nariadiť úplné vrátenie neoprávnene zaplatených súm na základe judikatúry stanovenej v rozsudku Súdneho dvora z 21. decembra 2016.

9. Španielske občianske súdne konanie sa riadi dispozičnou zásadou, zásadou preklúzie procesných úkonov, zásadou zákazu *mutatio libelli* alebo zmeny žaloby, zásadou koherentnosti a v odvolacom konaní zásadou zákazu *reformatio in peius*, ktorá úzko súvisí so zásadou koherentnosti.

10. Článok 216 Ley de Enjuiciamiento Civil (Občiansky súdny poriadok) stanovuje:

„Dispozičná zásada.

„Občianske súdy rozhodujú v prejednávanych veciach na základe skutkových okolností, dôkazov a návrhov účastníkov konania, pokiaľ zákon v osobitných prípadoch nestanovuje inak.“

11. Článok 218 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku stanovuje:

„Úplnosť a koherentnosť súdnych rozhodnutí. Odôvodnenie.

„1. Súdne rozhodnutia musia byť jasné, presné a v súlade s návrhmi a ostatnými uplatňovanými nárokmi účastníkov konania, ktoré boli v priebehu konania včas predložené. Obsahujú požadované vyhlásenia, zaväzujú alebo oslobodzujú žalovaného a rozhodujú o všetkých sporných bodoch, ktoré boli predmetom pojednávania.

[omissis] Súd bez toho, aby sa odchyľil od predmetu sporu, uznajúc aj iné skutkové a právne okolnosti než tie, ktoré chceli uplatniť účastníci konania, rozhodne podľa právnych noriem uplatniteľných na prípad, aj keď ich účastníci konania nesprávne citovali alebo sa na ne nesprávne odvolávajú.“

12. Článok 465 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku v rámci právnej úpravy odvolania stanovuje:

„Uznesením alebo rozsudkom vydaným v rámci odvolacieho konania sa rozhoduje výlučne o záležitostiach a otázkach vznesených v rámci odvolania, prípadne v odpore a námietkach uvedených v článku 461. Rozhodnutím sa nemôže spôsobiť ujma odvolateľovi, pokiaľ táto ujma nevyplýva z námietok proti spornému rozhodnutiu, ktorým sa vyhovel a ktoré boli pôvodne predložené odporcom v odvolacom konaní.“

13. Článok 412 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku stanovuje:

„Účastníci konania nemôžu neskôr zmeniť predmet konania, ktorý už bol predtým vymedzený v žalobe, vo vyjadrení k žalobe a prípadne vo vzájomnom návrhu.“

14. Tribunal Constitucional (Ústavný súd, Španielsko) rozhodol, že niektoré z týchto zásad, ako napríklad zásada zákazu *reformatio in peius* a v určitých aspektoch zásada koherentnosti, majú ústavnú oporu v práve na účinnú súdnu ochranu, ktoré je uznané v článku 24 španielskej ústavy (a ktorého ekvivalent upravuje článok 47 Charty základných práv Európskej únie). Ak by sa pripustilo, že súdy môžu *ex offio* na úkor odvolateľa zmeniť rozhodnutie napadnuté odvolateľom, vznikla by skutočnosť, ktorá by odrádzala od uplatnenia práva na opravné prostriedky stanovené zákonom a ktorá by bola nezlučiteľná s účinnou súdnu ochranou, ktorú musia poskytovať súdy.

15. Audiencia Provincial (Provinčný súd) vzhľadom na tieto procesné zásady rozhodol výlučne o otázke, na ktorú poukázala Banco Ceiss vo svojom odvolaní. Hoci v odôvodnení to výslovne nie je uvedené, je zrejmé, že Audiencia Provincial (Provinčný súd) nenariadil úplné vrátenie súm, ktoré prijala finančná inštitúcia na základe „podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu“, lebo spotrebiteľka sa neodvolala proti prvostupňovému rozsudku, ktorým bolo nariadené len vrátenie súm zaplatených po 9. máji 2013.

16. Spotrebiteľka vo svojom kasačnom opravnom prostriedku napáda tento postup a tvrdí, že Audiencia Provincial (Provinčný súd) mal po uverejnení rozsudku Súdneho dvora z 21. decembra 2016 uplatniť judikatúru obsiahnutú v tomto rozsudku a mal *ex offio* nariadiť vrátenie všetkých súm zaplatených na

základe „podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu“, a to aj pred 9. májom 2013.

17. V tomto prípade – tak ako v mnohých iných prípadoch, ktoré prejednávajú španielske sudy – vzniká napätie medzi zásadou nezáväznosti nekalých „podmienok stanovujúcich minimálnu úrokovú sadzbu“ pre spotrebiteľov, ktorej súčasťou je neprípustnosť časového obmedzenia vrátenia neoprávnene zaplatených súm, a procesnými zásadami, konkrétne dispozičnou zásadou, zásadou preklúzie, zásadou koherentnosti a zásadou zákazu *reformatio in peius*.

PO ŠTVRTÉ. *Výkladové pochybnosti, ktoré odôvodňujú polozenie prvej otázky.*

1. Tribunal Supremo (Najvyšší súd) podáva tento návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore Európskej únie, lebo má pochybnosti o zlučiteľnosti dispozičnej zásady, zásady koherentnosti a zásady zákazu *reformatio in peius*, ktoré sú stanovené v článku 216, článku 218 ods. 1 a článku 465 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku, s článkom 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS.

2. Súdny dvor rozhodol, že tento zákaz *reformatio in peius* je založený na zásadách rešpektovania práva na obhajobu, právnej istoty a ochrany legitímnej dôvery (rozsudok z 25. novembra 2008, vec C-455/06, bod 47, ECLI:EU:C:2008:650).

3. Súdny dvor tiež rozhodol, že ochrana spotrebiteľa nie je absolútna a že na základe zásady inštitucionálnej a procesnej autonómie členských štátov vnútroštátne právo určuje procesné pravidlá týkajúce sa žalôb na ochranu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Európskej únie. Táto procesná autonómia však nemôže vytvárať prekážky, ktoré by bránili efektívite práva Európskej únie. S nárokmi založenými na právach, ktoré priznáva právo Európskej únie, tiež nemožno zaobchádzať menej priaznivo než s podobnými nárokmi vyplývajúcimi z vnútroštátneho práva.

4. V oblasti nekalých podmienok Súdny dvor vo svojom rozsudku z 21. decembra 2016 (spojené veci C-154/15, C-307/15 a C-308/15) konštatoval, že sú primerané určité obmedzenia efektivity zásady nezáväznosti nekalých podmienok pre spotrebiteľov, a to najmä obmedzenia založené na právoplatnosti (bod 68 rozsudku) alebo na určení primeraných lehôt na uplatnenie nároku na súde pod hrozbou preklúzie (bod 69 rozsudku).

5. V nedávnych rozsudkoch Súdny dvor pripomenul dôležitosť zásady právnej sily rozhodnutej veci v právnom poriadku Únie i vo vnútroštátnych právnych poriadkoch, lebo na to, aby sa zabezpečila tak stabilita práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti, je dôležité, aby sa nemohli napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými po vyčerpaní dostupných opravných prostriedkov alebo po uplynutí lehôt stanovených pre tieto opravné prostriedky (rozsudok z 24. októbra 2018, vec C-234/17, ECLI:EU:C:2018:853), takže právo Únie vnútroštátnemu súdu neukladá povinnosť neuplatniť vnútroštátne procesné

normy, na základe ktorých nadobúda súdne rozhodnutie právoplatnosť, hoci by sa tým umožnila náprava vnútroštátnej situácie nezlučiteľnej s týmto právom (rozsudok z 29. júla 2019, vec C-620/17, ECLI:EU:C:2019:630).

6. V španielskom právnom poriadku odvolanie umožňuje samostatne napadnúť jednotlivé body výroku súdneho rozhodnutia (článok 458 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Ak určitý bod výroku nenapadne ani jeden z účastníkov konania, odvolací súd ho nemôže zrušiť ani zmeniť. Toto pravidlo sa z dôvodu svojho základu a sledovaného cieľa do určitej miery podobá právoplatnosti.

7. V tomto napätí medzi procesnými zásadami založenými na požiadavkách právnej istoty, riadneho výkonu spravodlivosti a rešpektovania konania s náležitými zárukami, ktoré súvisia s právom na účinnú súdnu ochranu, na jednej strane a zásadou efektivity práva Únie na druhej strane vznikajú pochybnosti o tom, aké obmedzenia efektivity zásady nezáväznosti nekalých podmienok pre spotrebiteľov vyplývajú z procesných predpisov, ktoré stanovujú dispozičnú zásadu, zásadu koherentnosti a zásadu zákazu *reformatio in peius*. Podľa konštatovaní Súdného dvora uvedených v rozsudku z 21. decembra 2016 je stanovenie časových obmedzení úplného vrátenia súm, ktoré spotrebiteľ neoprávnene zaplatil na základe nekalej podmienky, nezlučiteľné s touto poslednou uvedenou zásadou, ale táto zásada nie je absolútna a má obmedzenia súvisiace so zásadou riadneho výkonu spravodlivosti, akými sú právoplatnosť alebo stanovenie primeraných lehôt na uplatnenie nároku na súde pod hrozbou preklúzie.

8. Pokiaľ ide o konanie, v ktorom sa podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania, tieto pochybnosti konkrétne spočívajú v otázke, či súd, ktorý prejednáva opravný prostriedok podaný výlučne žalovanou bankou, musí po vydaní rozsudku Súdnemu dvoru z 21. decembra 2016 nariadiť úplné vrátenie súm, ktoré táto banka vybrala na základe nekalej podmienky, ak spotrebiteľ nepodal opravný prostriedok proti rozsudku, čím by sa zhoršilo postavenie navrhovateľa v konaní o opravnom prostriedku.

VÝROK

SENÁT ROZHODOL: Na základe vyššie uvedeného prvý občianskoprávny senát Tribunal Supremo de España (Najvyšší súd, Španielsko) rozhodol, že položí Súdnemu dvoru Európskej únie nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

Bráni článok 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS uplatňovaniu procesných zásad, konkrétne dispozičnej zásady, zásady koherentnosti a zásady zákazu *reformatio in peius*, ktoré bránia súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku podanom bankou proti rozsudku, ktorým bolo časovo obmedzené vrátenie súm, ktoré spotrebiteľ neoprávnene zaplatil v dôsledku „podmienky stanovujúcej minimálnu úrokovú sadzbu“ vyhlásenej za neplatnú, aby nariadil úplné vrátenie týchto súm, a tým zhoršil postavenie navrhovateľa v konaní o opravnom prostriedku, lebo spotrebiteľ toto obmedzenie nenapadol?

[*omissis*]

[*omissis*] [záverečné formulácie a podpis]

PRACOVNÝ DOKUMENT